

dommen er solgt ved tvangsauktion efter de almindelige regler herom. Forkøbsretten indebærer derimod ikke, at stat eller kommune kan kræve afståelse af en ejendom, som ejeren ønsker — og ville være berettiget til — at beholde. Den skaber ikke nogen forpligtelse, som ikke i forvejen bestod, til at afhænde ejendommen, men indebærer alene, at stat eller kommune indtræder i køberens rettigheder og forpligtelser efter kontrakten — eller erhvervelsen på tvangsauktion. Under disse omstændigheder medfører forkøbsrettens udøvelse ikke i forhold til den hidtidige ejer nogen pligtmæssig afståelse. Der er følgelig ikke tale om et indgreb i ejendomsretten af den art, som omhandles i grundlovens § 73.

Resultatet af denne sproglige fortolkning bekræftes i øvrigt ved en betragtning af grundlovsbestemmelsens formål. Dette er — i tilslutning til de øvrige friheds- og menneskerettigheder — at beskytte den enkelte borgers interesser ved at opstille særlige betingelser for, at offentlige myndigheder kan fratage ham hans ejendom. Når han selv har forpligtet sig til at skille sig af med sin ejendom, er der ikke noget behov for at beskytte ham mod at skulle fuldbyrde ejendommens afståelse på de aftalte vilkår, men til en anden køber. Interessen

i frit at kunne vælge sin køber er ikke en interesse af så fundamental karakter, at den fortjener grundlovsmæssig beskyttelse.

Hvad særligt angår det specielle spørgsmål vedrørende private forkøbsrettigheder, som er stiftet før de nye lovreglers ikrafttræden, og som vil bortfalde, hvis stat eller kommune udøver den lovhjemlede forkøbsret, bemærkes følgende:

Lovreglerne fører ikke nødvendigvis til, at en sådan ældre forkøbsret bortfalder. Lovene kan meget vel administreres således, at den offentlige forkøbsret ikke gøres gældende i konkurrence med en ældre privat forkøbsret. Antages denne at være en af grundlovens § 73 beskyttet rettighed, vil de administrative myndigheder, i alt fald hvor retten har økonomisk værdi, være forpligtet til ikke at udøve deres forkøbsret uden at kunne yde den berettigede fuld erstatning. De vil med andre ord være undergivet en grundlovsmæssig pligt til ikke at udnytte deres lovhjemlede, skønsmæssige beføjelse i den fulde udstrækning, som loven isoleret betragtet gør det muligt. Dette forhold, som jo også kendes fra andre forvaltningsområder, kan ikke føre til at anse loven for grundlovsstridig, men kun til i givet fald at anse forvaltningsakten for ugyldig som uforenelig med grundloven.

P. f. v.

sign. *Thøger Nielsen.*

h. a. decanus.

Til justitsministeriet, lovkontoret.

---